

HATÁRÓR

Az Országos Függetlenségi és 48-as Párt Délvidéki és Alföldi Függetlenségi Párt Ujvidéki Hivatalos Lapja.

Előfizetési árak helyben és vidéken:
Egy évre 12 K., félévre 6 K., negyedévre 3 K.
Egyes szám 12 fillér.

Megjelenik vasárnap és
csütörtökön reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
UJVIDÉK, PETŐFI-UTCA 47. SZÁM, ahova a lapszellemi
s anyagi részét illető közlemények küldendők.

Milliók nevelése.

A nemzetnevelés és nemzetjavítás korában élünk. A felsőbb tízezrek, a vagyonos középosztály, az állam s az egész társadalom főrekszenek a pusztulás veszélyének kitett társadalmi szervezet apró sejtécskéit megmenteni. Gyermekvédelmünk, különböző jótékony egyesületeink, a patronázsok mind e nemes cél érdekében alakultak. És mindezen mozgalmak dacára fájdalmasan kell olvasnunk a csecsemő-halálózások nagy percentjéről, a bűnös gyermekek folyton szaporodó nagy számáról. E szomorú tények, mint a kiáltó vádak hatalmas tömege, kell, hogy újabb irányt is adjon gyermekvédő és nevelő munkánknak. Mily könnyen elítéljük azokat az anyákat és apákat, kiknek csecsemői a hibás gondozás következtében elpusztulnak, vagy életben maradt gyermekeik az erkölcsi züllés veszélyébe rohannak. De vajon bűnösek-e azok a milliók, kiknek nevelését ily irányban teljesen elhanyagoltuk? Tán mégis csak a polgári társadalom lelkiismeretét mardoshatjuk azon mulasztása miatt, hogy csakis a művelt középosztály számára gyártotta a sok nevelői munkát, csakis az úri gyermekek szülőit igyekezett megtanítani a nevelés nehéz munkájára?! De megfélemedezett épen azokról, kiknek erre leginkább szükségük lenne, kik az életnek nyomasztó terhe alatt, a létért folyó fárasztó küzdelemben még csak az iskolával sem oszthatják meg a nevelés és tanítás nagy gondját. Nem is gondoltak arra, hogy

tán épen ez lehet az oka az elhanyagolt népmilliók gyermekei pusztulásának, romlásának. A polgári társadalom ezideig megvárta a bajok bekövetkezését és csak azután fogott gyógyításukhoz; vártunk a szomorú intő jelekre, hogy impulzust kapjunk gyermekmentő tevékenységünkhöz Mennyi munkát és anyagi áldozatot pazaroltunk el a kétséges eredményekért!

Új szelek fujdogálnak! A nemzet jövőjét lelkükön viselőik kezdik belátni, hogy a nyílt és örökösen kiújuló sebek flastromozása helyett a bajok megelőzésének hatásosabb eszközehez kell fordulnunk.

És örvendünk kell, hogy épen hazánk egy lelkes társasága, a Magyar Gyermekmentő Társaság az uttörő ebben az irányban, mert megelőzve a művelt nyugat többi országát, a nép millióit gyermekeik helyes nevelésére óhajta megtanítani. A mozgalomnak első terméke „A gyermeknevelés kis katedája”, mely a gyermekgondozás és a nevelés körül mindenre kiterjedve, egyszerű, keresetlen szavakkal igyekszik a nép szívéhez férközni; meggyőző erővel igyekszik beláttatni a néppel a nevelői munkának, mint gyermekeik testi-lelki elcsenevészése egyik megakadályozójának nagy erejét. A megelőzés biztosabb hatású munkáját a szülőkkel, mint arra leghivatottabbakkal, óhajta végeztetni.

Bizonyára átérzi a magyar társadalom e nemzetnevelő munka jelentőségét és támogatni fogja a társaságot eszméi terjesztésében. E téren nagy feladat vár különösen a pedagógusokra, orvosokra, papokra, gyermekvédőkre, jegyzőkre s különösen a hatóságokra, kiknek feladata

a nép javát gondozni és a melynek agilis működése folytán eljuthatnak a káté gyakorlati eszméi, helyes útmutatásai a nép milliói közé, kiknek testben-léleken való erősödése, fejlődése nagy nemzeti erőgyarapodást és óriási kulturértéket s haladást jelent.

És ezért meleg lelkesedéssel üdvözöljük a nép számára írott első nevelési munkát s nemcsak kívánjuk, de önzetlen jóakarattal igyekszünk előmozdítani, hogy a magyar nép vérévé váljon annak minden útmutatása.

Egyesüljön az egész magyar társadalom a nép millióinak nevelésében; egy kulturáltabb, testben-léleken erősebb, egészségesebb nemzedék megteremtésének eszméjében.

Erős a meggyőződésünk, hogy egy boldogabb, hatalmasabb Magyarország kialakításának kezdete és alapja a nép millióinak helyes irányban való nevelése lehet!

Gazdasági állapotaink javítása.*

Gazdasági állapotaink bajairól semmi sem beszélhet fájdalmasabban, mint a nagy arányokban történő kivándorlás. Nincs keresete a népnek; még pedig annak a népnek, amely egy pár évtizeddel ezelőtt még földbirtokos volt, most pedig itthon szégnel napszámossá lenni, tehát megy idegenbe, ahol nem ismerik.

A földbirtokos magyar nép pusztulásának egyik oka a földbirtoknak apró részekre való szétszakadása, ami a családtagok örökösödése folytán állott be. Az apró kis birtok csekély

* Deme Károly „Magyarország helyzete és az európai népek harca” c. könyvéből, Sz.

Tárca.

A kis Bibiána.

— Irta: Ligethy Kabos. —

Kedves szép őszi nap mosolygott a Duna tündéres városa, B... t felett, midőn a vonaton berobogtunk a pályaudvarra, hogy itt járjak majd a városban a tudomány szent csarnokaiba. Miután kedves atyám a tanároknak bemutatott, szállás- és kosztadó helyről gondoskodott, — kikisértem az állomásra. Utközben sok jó tanácsot adott a viselkedésre és tanulásra vonatkozólag. A vonat beérkezéssel megfogta kezemet és kissé megindulva így szólt: „Kedves Lajos fiam, örizzen meg téged az Isten, légy jó és tanulj szorgalmasan! Sokat kell ám, fiam, majd érled fizetnem és rosszul esnék, ha szomorúságot okoznál nekem. Szerezz legalább egy kis örömet!

Mindig hálás szívvel gondoltam szüleim jótéteményeire, amivel eddig engem elhalmoztak. E búcsuzásnál tisztán állt előttem, hogy jövőmnek egész szerencséje jó atyám áldozatos

szeretétén mulik; édes anyám már régen a sirban van és épen ezen órának kell atyámat tőlem elválasztania, amidőn oly élénken megérttem és belláttam, hogy mi ő nekem.

Mikor a pályaudvart elhagytam és az utasok nagy tömegének tolongásába kerültem, oly kimondhatatlanul elhagyottnak éreztem magamat, mint még soha. Türtöztettem előtörő könnyeimet.

Midőn már jobban elvegyültem, nem bírtam tovább a nevető és csengő sokaságban, hogy halk sírásra ne fakadjak.

Végül átkanyarodtam az országútra és megindultam ki a Cs... a tetőre. Még láttam távolban a vonatnak füstgomolyait, amelyek édes atyámat vitte el. Sokáig néztem a vonat után, míg végre egy domb mögé fordulva, szemeim elől eltűnt.

Nyomott kedélyvel mentem este felé szálásomra, ahol még két felsőbb éves tanulóval voltam együtt. Mindketten nagy ritkán tartózkodtak otthon; ha itthon maradtak, rendszeresen dohányoztak, mint valami török és mindenféle előttem ismeretlen, érthetetlen dolgokról be-

szélgettek. Szívesen csatlakoztam volna bármely osztálytársamhoz, mikor végtére észrevettem, hogy már mindegyik el van foglalva más valakivel és tolakodni meg nem akartam. Így tehát egyedül maradtam magányomban, égő honvágyammal, amely nap-nap után mélyebbre hatolt lelkembe. Szabad időmben legörömbestebb elmentem a L.-hidra és a korlátra támaszkodva elnézegettem a tóvarengő fodros hullámokat és játszadozó hullámgyűrűket. E folyam volt egyedüli ismerősöm, — parti habzó hullámai az én hazámnak földjét is mossák, — ott, hol a parton jókedvű bajtársaim társaságában gyermeki gondtalanságban ide-oda futkostam; szenvedélyesen játszottam vízben „cicást” és bocsátottam vízbe első kis vitorlás hajómat.

Mikor pedig az erős nézegetésben a hid egyszerre úgy tűnt fel, hogy gyors tempóban a víz ellenében megy, akkor minden bánatomat, szívszorogatómat elfelejtettem, — hiszen hazám felé megy és azt véltem, hogy minden pillanatban előttem állhat drága szülőföldem árnyas fákkal körülzárolt apai háza.

Annál nagyobb volt a csalódás, mikor

jövedelméből aztán az illető családok nem tudván megélni, eladósodtak, minek folytán az a pár hold is, amin addig valahogyan még csak eltengődtek, kiesett a kezükből.

Meg kell akadályozni, hogy a pusztulás tovább terjedjen és tősgyökeres magyar népünk, mely iskoláztatás dolgában is el van hanyagolva, megfogyatkozzék. Ebből a célból pedig törvényben kell kimondani, hogy a földbirtok 10 holdnál kisebb részekre nem osztható fel.

Ennek az intézkedésnek igen üdvös hatása volna, mert azok a földmivelő gazdák, akiknek már nincsen annyi földjük, hogy belőle örökségképen mindenkinek gyereküknek 10—10 holdat adjanak, rá lennének utalva, hogy fiaiknak egy részét ezután ipari pályákra neveltesék. Ez által pedig meg lenne akadályozva az, hogy a gazdálkodó kisbirtokos minden gyermekéből tovább is koldusbotra jutott földmivelő és kivándorló legyen.

Nagyon természetes, hogy egy ilyen törvénynek csak abban az esetben lennének meg a kívánt eredményei, ha a földmivelő népek gyermekeit az ipari pályán sem fenyegetné a tengődő munkanélküliség veszedelme. Ebből a célból tehát a fennebb javasoltam törvényes intézkedést nyomban egy másiknak kellene követnie, mely szerint 1000 holdnál nagyobb földbirtoka senkinek sem lehet. Evvel egy részt megakadályozhatnók azt, hogy a tőke — sajnos újabban már a legtöbb esetben idegen tőke — leszorítsa a magyar népet a saját földjéről és kivándorlásra kényszerítse; másrészt pedig abba a helyzetbe juttatnók a nagy vagyon urait, hogy jövedelmük fölszögét földvásárlás helyett iparvállalatokba kellene befektetniök.

Magyarországban ez idő szerint úgy áll a dolog, hogy a vagyonszerzés végecélja minden téren a földesuri minőség megszerzése és emelése. Vendéglős, építővállalkozó stb. stb., amidőn már pénzhez jutott és nagy úrrá akarja magát tenni, csakis földbirtokossá lesz, mert nálunk ez imponál a legjobban.

Az amerikai iparos, amidőn az első milliót megszerezte, újabb gyárat állít fel, mert erkölcsi kötelességének tartja, hogy vagyonából a közjóra is háromoljék haszon. Ennélfogva arra törekszik, hogy minél több embernek adjon munkát és biztosítsa tisztas megélhetését. Ebből aztán megérthető, hogy miért nincsen meg Amerikában az elvadult szocializmus, amely nálunk dúl. A magyar iparosnak azonban, mihelyt si-

felemeltem szememet és teljesen idegen helyeket és embereket láttam magam körül. Már a napot is kitűztem, amelyen az iskolától elbucszok és hazámba visszatérek, mert úgy hittem, hogy tovább már nem bírom.

Hogy ez azonban meg nem történt, azt a kis Bibiánának köszönhetem.

A kis Bibike házigazdámék kedves kis-leánykája volt, akik vendéglőt vezettek a földszinten, míg én a második emeleten egy hivatalnok özvegyénél laktam.

Először akkor találkoztam a kis Bibikével, midőn egy nap az iskolából hazatértem; éppen azon értem, mikor teljes erejéből törekedett kis babakocsiját a lépcsőkön fel az első emeletre cipelni.

„Várj csak, majd segíték” — szóltam és a kis kocsit felvittem az emeletre.

Mikor fenn lettem, így szólt igen illedelmesen a kicsiny Bibiána: „Köszönöm szépen, — ugye, te diák vagy?”

„Igen — válaszoltam — és hogy hívnak téged?”

„Bibikének”.

került valamelyes tőkét összegyűjtenie, első gondja, hogy abbahagyva mesterségét, ráüljön a pénzére s így tehát azokat, akik vagyonának megszerzésében verejtékes munkájokkal segítségére voltak, kizárja annak áldásaiból. Így aztán nem lehet csodálkozni rajta, ha nálunk a tőkének annyi ellensége van.

Valjon a „hazára” nézve, melyet ámitó szándékkal oly sokszor veszünk hazug ajkunkra, nem lenne-e áldásosabb, függetlenségi törekvésünkhez nem lenne-e méltóbb, ha grófjaink, valamint más született és pénzarisztokratáink, ahelyett, hogy összes erejüket a személyek ellen irányított parforce politikában merítenék ki, azon is törnék egy kicsit az eszüket, hogy miként tehetnének valamit vagyonuk és szellemi tehetségük révén a közjónak is? Avagy az olyasmi, ami nem jár szónoklattal, nálunk már nem is hazafiság? Vizi utak létesítése, folyóink szabályozása, gazdasági és ipari termelésünknek, kivitelünknek emelése mind-mind olyan dolgok-e, amik a nagy Széchenyiek és Andrássyak utódaihoz már nem méltók? És az istenadta nép, mely hajdan is alázatos — de legalább gondozott — szolgájuk volt, nem érdemes-e már arra, hogy elhagyatottságában letekintsenek rá és bajait észrevegyék a nagy elődök törpe utódai? Avagy ma már csak arra való a nép, hogy politikai heccelődéseinkhez eszközül használjuk fel s amíg a választások tartanak, parolázzunk velük, azután pedig tudatlanságában és rongyos ruhájában — nyomoroghat tovább?

Hitelt nem érdemlő humbug ott az államkormányzás és az egész politikai rendszer, ahol a nép sorsával érdeme szerint nem törődnek. Hogy nálunk e tekintetben is javulhasson a helyzet, ahhoz elkerülhetetlenül szükséges a közigazgatás államosítása.

Az idők kitűnőtek már a középkor romantikájából és erős küzdelmet kívánnak az embertől a megélhetésért. Ehhez pedig nem ér semmit az ósdi magas csákó; fegyver kell ide, még pedig hatásos, modern fegyver. A régi idők elavult elvein felépült primitív közigazgatásunk rozoga alkotmányát, mely ma már csak az ázsiai állapotok buvóhelyeül szolgálhat, újjal kell felszerelnünk, hogy a közügyek tiszta és lelkiismeretes szolgálata megfelelő hajlékot nyerhessen benne. Ebből a célból pedig nem szabad a közigazgatás államosításának a kérdését is a pártpolitika mérgével inficiálnunk.

„Van még több testvéred?”

„Igen. Juliska és Károly, akiket nagyon szeretek, de Gézát nem szeretem; tudod, a Géza tegnap az én kis babámat kidobta az ablakon és akkor eltörtött és sirtam, Géza pedig nevetett; téged sokkal jobban szeretlek, mint a „Gézát.”

Azután tipegve bement a gyermekszobába.

Este éppen a könyveim mellett ültem, de gondolataim a messze otthonban szállongtak, mint a felzavart madársereg. Ekkor egyszerre gyors léptek zaja hallatszott mind közelebb ajtóm felé, — aztán pillanatnyi fészkelődés és mikor teljesen készen volt, — ki más lépett be az ajtón, mint a kis Bibike.

Örömtől sugárzó arccal jött, kezében darab süteménnyel. Anélkül, hogy az ajtót maga után betette volna, semmit sem szólva oda állt elém s felém nyújtotta a nyalánkságot, mialatt nem tudtam hamarjában eligazodni azon, hogy valjon elfogadjam-e vagy sem; erre nyomban elém tette az asztalra e szavak kíséretében: „Ez a tied” — és utána kiment az ajtón.

(Vége. köv.)

A közigazgatás javítására irányuló törekvések nagyfontosságú erkölcsi és nemzetgazdasági érdekeket akarnak érvényre juttatni, ami csak az államosítás által fog sikerülhetni.

(Vége. köv.)

Szerb színészet — Ujvidéken.

A múlt heti műsor „Varázskeringő”-vel, operette Dörmann és Jakobsohn-tól — kezdődött. A főszerep Szavitsné és Krancsevitsnek jutott. Felesleges említeni, hogy ez a modern operette az ujvidéki elite-et hozta össze; óriási érdeklődés mellett bájosnál-bájosabb jeleneteket hallgattunk végig, az előkelő közönség pedig megleget szeretettel ünnepelte a főszereplőket — Czvijanovits a társulatnak szimpatikus művésze természetesen énekével és eleven játékkal, nemkülömben bájos és nemes hangjával nagy sikert aratott. Mellette Silhanova kardoskodott hatásos játékkal, frissen csengő hangjával és nemes orgánnummal. A nagyszámu közönség lelkes óvációkban ünnepelte a szereplőket és megelegetetten távozott a színházból.

Nov. hó 27. „A Világ” című színmű Nusics Braniszlavtól — került színre. A főszerepben: Sztojkovits, Dinitzné, Vaszilyevitsné és Gosits, — nagy érdemeket szereztek; — hol kedves humoros játékkal, hol pedig kitűnő megjelenésükkel és megbízható művészettel. Elismerés illeti valamennyi szereplőt, mert mindenki buzgólkodott a siker érdekében.

Szombaton, nov. hó 29-én „Cavalleria Rusticana” című opera Pietro Mascagnitól került előadásra. Szavitsné és Krancsevits játékát az előkelő közönség általános tetszéssel és frenetikus tapsal honorálta. Kitűnő volt Bojanov is, Alfijó szerepében, — bariton hangjával és kifejezésteljes játékkal. Valamennyien aratták a megérdemelt sikert, mert mindenki buzgólkodott a siker érdekében. Ezuttal konstatáljuk, hogy az előkelő közönségben 3—4 k. és k. tisztet is láttunk, — a mi nagy ritkaság közé tartozik. Valószínűleg inkompatibilis nekik járnai a szerb színházba, — Berchtold alban politikája miatt. Dr.

H I R E K.

Egy orvosunk kitüntetése. Dr. Wagner Károly h. vár. főorvos, aki a tüdőbeteggondozó egyesület megalakítása és üdvös működése körül nagy érdemeket szerzett, a budapesti orvosi újságnak a tifusz elleni védekezés tárgyalására kiírt pályázatán a második díjat nyerte el.

Választás. A ker. munkásbiztosító pénztár nov. 29-i ülésében Hajdu Sándor szocialdemokrata párti titkár 16 szavazattal 2 ellenében fogalmazóvá, Hadnagyev György külszolgálati kezelő tisztet pedig üzemenőrré és Bukovenszki Ferenc ker. tisztet pénzeszedővé választotta meg.

Dmke előadások. I. csoport. F. évi december 7. (vasárnapon) d. u. 4 órakor előadást tart az ujvidéki állami polgári fiúiskola tornatermében Ispanovits Sándor, budapesti tanár a Lappföld természetes szépségeiről és érdekes népszokásairól Az előadó, ki Lappországot bejárta, előadását saját felvételi után készített érdekes, tanulságos és szórakoztató vetített képekkel kíséri. Az előadás két részből áll: 1. éjféli nap országa, 2. lapp rokonok. (45—45 képpel). Felhívjuk a közönség figyel-

mét a rendkívül vonzó előadásra, melyre a közönséget ezennel tisztelettel meghívjuk. Az előadások díjmentesek!

Az Első Ujvidéki Nőegylet Matkovits Béláné, valamint Dr. Demetrovits Vladimírné, özv. apatini Fernbach Antalné, özv. Hirsch Tivadarné, Dr. Szlezák Lajosné és az egylet védnöke Dr. Ámon Pál apát plébános védnöksége alatt 1913. évi december hó 5., 6. 7-én a r. kath. hitközség Kossuth Lajos-utcai bérpalotájának első emeleti helyiségeiben Mikulás és karácsonyi vásárt rendez, melyre a t. közönséget meghívja. Minden uap öt órai tea. (Five o'clock tea). A tea, valamint a vásárban kiállított tárgyak szabott árhoz vannak kötve. Belépti-díj 20 fillér, mely összeg a pénztárnál fizetendő. Vásárlás nem kötelező. Miután a tiszta jövedelem szegény gyermekek felruházására fordítatik, felülfizetések köszönettel fogadtnak és hirlapilag nyugtáztatnak. A vásár megnyitása 1913. dec. hó 5-én délelőtt 11 órakor lesz.

Kereskedők és iparosok az adó-kivető bizottságokban. A kereskedelem-ügyi miniszter értesítette a kereskedelmi és iparkamarákat, hogy a pénzügyminiszter az egyenes adókat kivétő bizottságnak 1914—1916. évekre leendő megalakítása tárgyában utasította valamennyi pénzügyigazgatóságot, hogy javaslataik megtételénél különös figyelemmel legyenek arra, hogy a kivétő bizottsági tagok fele része kereskedők és iparosok közül legyen kivézető.

Az Ujvidéki Testgyakorlók Köre, f. é. december 13-án este 1/2 9 órakor a Kovácsszálloda vigadó-jában táncsal egybekötött estélyt rendez, melyen elsőrangú erők és a pétervárad-i 96. gy. ezred zenekara fognak közreműködni. Bővebbet legközelebbi számunkban.

Végzetes szerencsétlenség. Kricskov Milos csurogi korcsmáros leánya Kricskov Darinka fehér glassé keztyűjét mosta benzinnel. Hogy a keztyűk hamarabb száradjanak, kinyitotta a kályha ajtaját és a fűzőn szárította. Természetesen a benzín tüzet fogott s a szegény leány súlyos égési sebeket szenvedett.

Halálozás. Rainer Károly, a szegedi kereskedelmi és iparkamara iparosztályának 12. éven át ügybuzgó, fáradhatatlan elnöke nov. 30-án munkás életének 73. évében meghalt. Az elhunyt minden tudását a hazai ipar és kereskedelem anyagi s erkölcsi érdekei előmozdításának szentelte s halála veszteséget jelent a hazai ipar és kereskedelemre.

Sikkasztó postahivatalnok. Horgosról telefonon értesítette a csendőrség a szabadkai rendőrkapitányságot, hogy Gorsik Boldizsár horgosi postahivatalnok kétszáz koronát ellopott és megszökött.

Olcsóbb lesz a hus — Szabadkán. Szabadka város tanácsa utóbbi időben komolyan foglalkozott azzal a tervvel, hogy az elviselhetlenné vált drágaság enyhítése céljából hatósági mészárszéket állít. Ettől aztán megijedtek a mészárosok és nyomban kijelentették, hogy leszállítják a hus árát s e hó 1-e óta már is 1 k. 36 fillérért adják a marhahus kilóját az eddigi 1 k. 60 f. helyett; tehát kilónként 24 fillérrel mentek lejjebb.

Uj alkoholelles szövetség. Az ujbábszi főgimnázium ifjúsága körében a napokban megalakult az alkoholelles szövetség.

Önkéntes iskola Szabadkán. December elsején ismét gyarapodott egy katonai intézménnyel, amelyet Szegedről hoztak át. A

szabadkai 6-ik honvéd gyalogezred eddig a II. honvédkerületi porancsnokság alá tartozott, most azonban átkapcsolták az I. kerületbe. Ezen változás tette szükségessé, hogy az önkéntesek tisztképző iskoláját Szegedről ide helyezték át. Az iskola székhelyétül Szabadkát jelölték ki és december elsején a Zombori-uton, ahol eddig az árvaszék volt, megkezdte működését. Az idén a tisztképző iskolának ötvenhárom szabadkai egyéves önkéntes hallgatója lesz.

Védjegyek helytelen alkalmazása. A szabadalmi hivatal közlése szerint utóbbi időben több ízben előfordult, hogy egyes védjegyeket, amelyeken az úrú megnevezése is előfordul, nemcsak a megnevezett úrúra, hanem más cikkekre is bejelentették. Így pl. egy védjegyet, amelyen előfordul a „gyújtó” szó, kocsikenőcsre és fénymázra is bejegyeztették. Minthogy ez a védjegyalódiság elvével ellentétben áll, a szabadalmi hivatal figyelmezteti az érdekelt feleket, hogy az ilyen megjelölés esetén a pótárú oltalomban nem részesül. A szegedi kereskedelmi és iparkamara tehát ez uton is kéri a kerület érdekelt iparúzóit, hogy új védjegyek bejegyzésénél e rendelkezésre tekintettel legyenek.

Mértékhitelítési díjak visszaterítése. Ujabbon több ízben előfordult, hogy egyes magánfelek téves bevallása részint a mértékhitelítő közegek tévedése folytán a mértékhitelítő hivatalok a feleket a törvényben megállapított tarifánál magasabb díjak fizetésére kötelezték. Eddig az ilyen téves befizetésekre jogorvoslat nem állott fen, legujabban azonban a kereskedelemügyi miniszter intézkedett aziránt, hogy a téves díjtöbbletek visszatéríthetők legyenek. Az ily irányú kérelmek a díjizetéstől számított hatvan napon belül, az eredeti díjnyugta csatolása mellett a m. kir. központi mértékügyi intézetbe nyújtandók be. Amennyiben a hitelítést maga a központi intézet végezte volna, a döntés a minisztert illeti meg és a kérelem is közvetlenül hozzá intézendő.

Uj eletpálya a nők számára. A Protestáns Országos Árvaházban szép ünnepség folyt le, mely alkalommal három leánynövendéket bocsátottak ki az intézet kebeléből, akiket a földművelésügyi miniszterium államsegélyen felvettek a gödöllői állami kertészképző-intézetbe kertész-növendékekül. Ezzel megnyílt a nők számára is a kertészeti eletpálya. Akik a gödöllői kertészképzőt elvégzik, földet bérelhetnek közel valamelyik városhoz, a vállalkozásukban számíthat az állam segítségére, s így nemcsak megélnék, hanem esetleg vagyont is szerezhetnek. De biztos jó alkalmaztatásukról gondoskodnak. Ez a három árvagyermek jó helyre jutott. Bár sokan követnék példájukat női olvasóink közül.

Olcsóbb lett a cukor. A szomorú pénzvisszonyok és minden oldalról ránc szakadó életgondok között az élet ezer keserűségére a cukorgyárosok jönnek imhol segítségünkre. Bizonyára örömhír gazdasszonyainknak számára, hogy a magyar cukorgyárak bizottsága közelebb tartott ülésén a hazai cukor métermázsáját 50 fillérrel leszállította. Ugyancsak leszállította a kristály cukor árát is.

A nyomtaték. Eddig a mészárosok annyi csontot mértek bele a husba, amennyit akartak. Most a földmiv. miniszter rendelettel szabályozta a nyomtaték ügyét, kimondván, hogy a pecsenye- és leveshus, amennyiben az a fartóból való, 5% nyomtatéknál többet nem szabad adni. A vékony oldalához és a vállhoz

csontot mérni nem lehet. Nyomtatékul csak a lábsontok és a fej csontos husrészei adhatók. Most a rendőrségen a sor, hogy e rendelet betartását ellenőrizze.

Revue Franco-Hongroise félhavi francia folyóirat 5-ik száma rendkívül gazdag és változatos tartalommal jelent meg. A legválogatottabb irodalmi termékeken kívül: George Sand regénye „Indiana;” Alfréd de Vigny költemői elbeszélése „A farkas halála;” Scribe két felvonása „A diplomata;” a füzetet elmés apróságok, aktuális rovatok, különböző hírek gazdagítják. A folyóirat rendkívüli fontossága abban áll, hogy az összes közleményeket pontos, kitűnő magyar jegyzetek kísérik és így a szótár használatát teljesen kiküszöbölve, azok számára is kényelmesen hozzáférhetővé válik, akik még nem bírák tökéletesen a francia nyelvet. Mutatványszámot küld a kiadóhivatal: Budapest, VI., Gyár-utca 26. Előfizetési ára egy évre 14 korona.

Felelős szerkesztő: Zanbauer Ágoston.

Laptalajdonos az ujvidéki függetlenségi és 48-as párt.

Fay valódi sodeni ásványpasztillája

a Taunus-hegységben levő Soden-fürdő III. és XVIII. forrásból készül, a melyek

évszázadok óta

köhögés, rekedtség és gégehurut

ellen kitűnően beváltak

Utánzatot utasítson vissza. Egy doboz 1,25 korona. Mindenütt kapható.

Corzó Mozi

Péntek, szombat, vasárnap, hétfő és kedd, december hó 5, 6, 7, 8 és 9-én kizárólagos bemutatási joggal. A világ legnagyobb szenzációja.

Zola remeke! Pathé diadala!

„GERMINAL”

Zola Emil halhatatlan regénye után készült legnagyobb szociális dráma 8 részben 3800 méter hosszú. A grandiózus film bemutatása egy teljes előadást tölt be s azért az előadások nem folytatólagosak, hétköznap pontosan 3, 6, és 9 órakor, vásár- és ünnepnapon 1, 3, 6 és 9 órakor kezdődnek. — Jegyek előre válthatók Sztójkovits J. Iván Hygiea illatszertárban.

25039. sz. 1913.

Temesvári vásár-hirdetés.

Az idei Szt Miklós

országos vásár

folyó évi december hó 18-ától bezárólag december hó 22-ig fog megtartatni. Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra december hó 18-ától, csütörtök reggel 5 órától kezdve meg van engedve.

Temesvárrott, 1913. évi november hó 8-án.

A városi főkapitányságtól:

BEÉ FERENC, főkapitány.

Szives tudomásul.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Dr. Deak Imre fogorvos műtermének 10 éven át való vezetésétől visszalépvén,

Kossuth Lajos-u. 28. sz. a.

nyitottam meg önálló műtermemet.

Mint eddig, ezentul is, a fogászat terén szerzett elméleti és gyakorlati tudásom, lelkiismeretes munkával töreksem a t. közönség további bizalmát biztosítani.

Tisztelettel **Blaschko Ede.**

40 koronáért 10 drb. legújabb dupla lemezzel kitérő

Baszáló gépet küld

Truppel Béla hangszerterelepe

Ujvidék,
Duna-utca 17.
Telefon: 370.

Porosz szén és porosz COAX

elsőrendű minőség, versenyképes árban kapható:

BAUER GYULA cégnél

Ujvidék, Uszpenszka-utca 5. szám alatt.

Minden mennyiség házhoz szállítatik.

TELEFON 147.

TELEFON 147.

4420/913. szám.

Fűz- és nyárfa eladás tövön.

Az apatini m. kir. erdőhivatalhoz tartozó bezdáni m. kir. erdőgondnokság területében lévő, alább felsorolt vágásterületeken álló fűz és nyárfaanyag — tuskóirtási kötelezettség nélkül, a vágásterületeken álló tölgy és szilvatörzsek visszahagyásával — zárt írásbeli ajánlatok útján, kerül eladásra:

1. Monostorszegi Sziget 124,30 holdas vágás kikiáltási ára . . . 29631 K.

2. Monostorszegi Sziget 132,70 holdas vágás kikiáltási ára . . . 35,735 K.

Az írásbeli ajánlatok legkésőbbben folyó évi december hó 22-ik napjának d. u. 4 óráig nyújtandók be az apatini m. kir. erdőhivatalhoz, ahol azok a következő napon délelőtt 10 órakor nyilvánosan felbontatni fognak.

Az eladási feltételek, az ajánlati űrlapok és borítékok az apatini m. kir. erdőhivatalnál szerezhetők meg.

Apatinban, 1913. november hóban.

M. kir. Erdőhivatal.

Kiadó vegyeskereskedés!

Egy jó forgalmu helyen azonnal kiadó.

Bővebbet:

STADLER LÖRINCZ
Bem-utca 40. szám.

1683 szám. 1913. végéig.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közbirré teszi, hogy a bpesti keresk. törvényszéknek 10150/1913 számú végzése következtében Dr. Rónai Miksa bpesti ügyvéd által képviselt Dr. Kunitzer Károly bpesti lakos javára 1600 k. s jár. erejéig 1913. évi február hó 25-én foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 1950 kor-ra becsült egy írógép, egy Wertheim kasza és egyéb ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az ujvidéki kir. járásbíróság 1913-ik évi V. 464. számú végzése folytán 1600 kor. tőkekövetelés, ennek 1909. évi április hó 28-ig napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 303 kor. 10 fillérben bíróság már megállapított költségek erejéig, Ujvidéken, alperes lakásán leendő megtar-

tására 1913. évi december hó 4-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzte ik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőknek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Ujvidék, 1913. évi nov. hó 17. napján.

Basch Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

2 szobás
udvari lakás azonnal kiadó.
Bővebbet Magyar-utca 50. sz.

Eladó ház.

Mátyás király-utca 14/a sz. ház eladó.
Bővebbet a háztulajdonosnál ugyanott.

Egészségéről van szó!

Igyék naponta 1-2 palack

Szt. István dupla malátasört.

A söriparban korszakot alkotó a Kőbányai Polgári Serfőzde ezen világhírű söre, amelyet ma már minden országban utánoznak. Nemcsak a legélvezetesebb üdítő ital, de csodálatos gyógyhatása is van, idegesség-, étvágyhiány-, vérszegénység-, álmatlanság-, tüdő- és gyomorbetegségeknél; állandó lábbadozó betegeknek és szoptatóknak is. Ajánlja: Noorden tanár Bécsben; Korányi tanár Budapesten; Glax tanár Abbáziában és számos más szaktekintély. Bécs város kényes ízlésű közönsége évenként két millió palacknál többet fogyaszt ezen magyar sörből.

Kapható minden fűszer- és csemegeüzletben és jobb kávéházban.

Főraktár: **Freud I. Fiai,** Ujvidéken.

Telefon szám: 70.

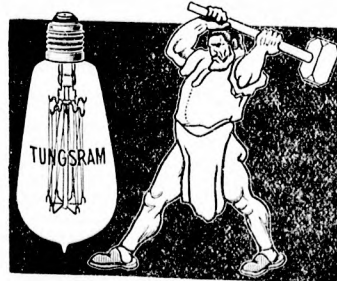
Dosztaj-utca 7.

::: Ne fogadjon el más lámpát, mint :::

„TUNGSRAM“

főírásu valódi drótlámpát

Hazai
gyártmány!

Hazai
gyártmány!

Óvakodjunk utánzatoktól!

Nyomatott a „Gutenberg“ villanyerőre berendezett könyvnyomdájában Ujvidéken.